

USAID pentru Moldova: Noutăți și Impact

pag. 2

Zeci de moldoveni au revenit acasă pentru a participa la Zilele Diasporei 2023, eveniment susținut de USAID Moldova

pag. 3

Cireșele moldovenești, tot mai cunoscute pe piața mondială, grație suportului USAID Moldova

pag. 4

Codul Educației va fi modificat: Cum a contribuit USAID Moldova la această schimbare

Misiunea USAID Moldova are un nou șef:

Cine este Jeff Bryan și unde a activat până a ajunge în Moldova

Misiunea USAID Moldova are un nou director de misiune. Jeff Bryan, alături de soția sa Elena și cei doi copii, Marcus și Martha, au ajuns de curând la Chișinău. Cert este că Jeff Bryan nu este pentru prima dată pe meleagurile Moldovei.

Din 2010 până în 2014, oficialul a condus Departamentele de creștere economică, democrație și administrație publică, fiind în calitate de ofițer de dezvoltare generală și reprezentant adjunct de țară în Republica Moldova. Este de menționat faptul că Jeff Bryan este membru de carieră al Serviciului diplomatic de nivel superior, cu grad de consilier.

Din 2021 până în 2023, Bryan a fost șef al Oficiului pentru Africa din cadrul Biroului de Asistență Umanitară (BHA) al USAID. Jeff Bryan a fost șef al Misiunii USAID din Guinea și Sierra Leone în 2018-2020, iar în perioada anilor 2014-2018, acesta a gestionat programele USAID din Cote d'Ivoire.

Jeff Bryan a ocupat și poziția de Ofițer al Departamentului de Implementare a Programelor de Asistență și Șef al Biroului pentru Pace și Securitate din Republica Democratică Congo, din 2005 până în 2009. Totodată, el a fost și Ofițer adjunct al Departamentului Implementarea Programelor de Asistență în Afganistan, între anii 2004 și 2005.

Jeff Bryan și-a început cariera la USAID ca specialist în operațiuni în caz de dezastru la Biroul de Asistență Externă pentru Dezastre al SUA (OFDA), din 2000 până în 2003, concentrându-se pe regiunea Africa de Sud. Înainte de a se alătura USAID, Bryan a fost delegat al Federației Internaționale a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie (IFRC) în Republica Democrată Congo, a fost voluntar al Corpului Păcii în Gabon din 1993 până în 1995, în Antigua și Barbuda în anul 1996, iar în Madagascar în anul 1997.

Noul șef al Misiunii USAID Moldova deține o diplomă de master în urbanism și dezvoltare regională (Texas A&M University), cu specializare în gestionarea situațiilor excepționale, o diplomă de master în strategia de securitate națională (National War College) și o diplomă de licență în limba engleză (Universitatea James Madison). Vorbește fluent limba franceză și limba română la nivel conversațional. Precizăm că Jeff Bryan a depus jurământul în prezența Administratoarei USAID, Samantha Power, la Washington D.C. pe 5 iulie 2023.

Zeci de moldoveni au revenit acasă pentru a participa la Zilele Diasporei 2023, eveniment susținut de USAID Moldova

Zilele Diasporei 2023 a adunat peste 300 de participanți, dintre care 230 au fost reprezentanți ai diasporei moldovenești, care au venit acasă pentru a celebra contribuțiile și reziliența comunităților moldovenești din întreaga lume.

Evenimentul bianual este organizat de către Guvernul Republicii Moldova, iar ediția din această vară a avut loc pe 18 și 19 august, la Chișinău.

La eveniment au participat mai mulți oficiali de rang înalt, printre care președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, ministrul Afacerilor Externe, Nicu Popescu, ambasadoarea Germaniei, Margret Uebber, directorul Biroului de Cooperare al Elveției în Republica Moldova, Guido Beltrani, dar și alții. La eveniment s-a alăturat și șefa adjunctă a Misiunii Ambasadei Statelor Unite la Chișinău, Charge d'affaires Laura Hruby pentru a evidenția rolul vibrant al diasporei moldovenești și legăturile trainice dintre națiunile noastre.

Părțile interesate au discutat despre rolul critic al diasporei în inițiativele Guvernului Republicii Moldova, ale universităților, donatorilor și ale sectorului privat, care sprijină antreprenorii, start-up-urile și întreprinderile mici și mijlocii (IMM). Proiectul Tehnologiile Viitoru-

lui (FTA), finanțat de USAID, Suedia și Marea Britanie, a sprijinit parteneri precum ZIPHOUSE și studenții de la Clasa Viitorului, ca aceștia să instaleze standuri pentru a-și prezenta tehnologiile, produsele și inovațiile.

La evenimentul de închidere, brandul Kasandruța – membrul APIUS, susținut de FTA – a organizat un show emoționant și inovator, o prezentare de modă „Vă așteptăm acasă” pe peronul gării feroviare din Chișinău. Charge d'affaires Laura Hruby și șeful Misiunii USAID Moldova, Jeff Bryan, au privit spectacolul în care au fost prezentate scenete cu moldovenii care pleacă și apoi revin într-o Moldovă prosperă, subliniind modul în care diaspora joacă un rol important la dezvoltarea Moldovei și promovarea unor parteneriate puternice pentru un viitor mai luminos pentru toți moldovenii.

Cireșele moldovenești, tot mai cunoscute pe piața mondială, grație suportului USAID Moldova

Cireșele moldovenești au devenit mai solicitate pe piața din UE, arată datele statistice din acest an. Astfel, exportul de cireșe moldovenești în Spania, Italia, Belgia și Țările de Jos a înregistrat o creștere de 12,5 ori. Dacă în 2022, Moldova a exportat în UE doar 208 tone de cireșe, atunci în 2023, cifra a crescut considerabil și a ajuns la 2 600 de tone. Creșterea semnificativă a exporturilor de cireșe pe piața europeană din acest an a îmbogățit economia națională cu 6,5 milioane de dolari și a redus dependența de piața rusească.

Alinierea soiurilor moderne de cireșe la preferințele pieței, împreună cu îmbunătățirile infrastructurii post-recoltare, inclusiv instalațiile avansate de răcire și ambalare, au contribuit semnificativ la acest succes. Asistența oferită de proiectul Competitivitate și Reziliență Rurală a Moldovei (PCRR), finanțat de USAID, a contribuit la modernizarea industriei și a jucat un rol esențial în asigurarea conformității cu reglementările stricte de siguranță alimentară GlobalGAP/GRASP.

Succesul producției de cireșe din Moldova subliniază potențialul acțiunilor coordonate și al inovării. Realizările spectaculoase ale Republicii Moldova în exportul de cireșe, care o plasează în top 15 țări exportatoare la nivel mondial, ilustrează nu doar o performanță remarcabilă, ci și subliniază importanța colaborării strategice în sprijinirea rezilienței și dezvoltării prosperității în întregul sector.

Codul Educației va fi modificat:

Cum a contribuit USAID Moldova la această schimbare

Din ianuarie 2024, vor fi lansate primele programe de microcalificare în universitățile din Moldova. Asta înseamnă că doritorii de a face un anumit curs la universitate nu vor mai trebui să studieze întregul program. Acest lucru a fost posibil după o perioadă de un an de lobby și advocacy persistent din partea Ministerului Educației și a Proiectului Tehnologiile Viitorului (FTA), finanțat de USAID, Suedia și Marea Britanie.

Astfel, în data de 17 august, Parlamentul Republicii Moldova a finalizat modificările la Codul Educației care introduc microcalificări și stagieri în universitățile din Moldova.

Prin aceste eforturi concertate, Codul Educației a fost actualizat temeinic pentru a include micro-învățarea și pentru a oferi practicienilor posibilitatea de a ține cursuri complete. Aceste inovații duble abordează lacunele existente atât în ceea ce privește competențele, cât și personalul didactic, facilitând în același timp modalități de învățare mai adaptabile și flexibile pentru studenți.

Datorită investițiilor strategice ale USAID, cel puțin patru universități din Moldova sunt pregătite să lanseze programe de microcalificare, primele fiind programate pentru ianuarie 2024. Aceste instituții se vor concentra inițial pe o gamă variată de discipline, inclusiv industrii creative, cum ar fi: animația, designul jocurilor și producția multimedia, precum și securitatea cibernetică, moda, robotica, IA și leadershipul educațional prin tehnologii, în conformitate cu tendințele globale predominante. Până în 2030, se așteaptă înregistrarea unei creșteri semnificative a cererii pe piața microcredențialelor, care va ajunge la o estimare de 20 de miliarde de dolari.

Aceste modificări la Codul Educației din Moldova, împreună cu iminenta lansare a programelor de microcalificare, marchează un moment de cotitură în sectorul educației naționale. O astfel de abordare orientată spre viitor asigură că Moldova va rămâne în fruntea inovațiilor în educație, reducând cu succes decalajul dintre mediul academic și tehnologiile în curs de dezvoltare rapidă.

Moldovenii devin mult mai informați – datele raportului MEDIA - M

Moldovenii sunt mai informați și mai conștienți de peisajul mediatic, potrivit unui raport publicat recent de Internews în Moldova. Sondajele realizate în cadrul proiectului MEDIA-M, finanțat de USAID și UK Aid, au dezvăluit evoluții semnificative în percepția și încrederea moldovenilor în mass-media.

Raportul analitic, care a evaluat datele din sondaje efectuate în 2018, 2020 și 2022, arată o creștere cu opt la sută a celor care se consideră „în mare măsură” sau „foarte bine” informați, ajungând la 63% în 2022, față de 55% în anul 2018. Cu toate acestea, raportul dezvăluie și schimbări în încrederea față de diferite surse de informații. Astfel, încrederea în televiziune a înregistrat o scădere de șapte la sută din 2020 până în 2022, în timp ce încrederea în rețelele sociale a crescut constant. Totuși, încrederea în site-urile de știri și posturile de radio a înregistrat o ușoară scădere.

Una dintre recomandările cheie ale raportului este necesitatea unor activități educaționale în domeniul media care să abordeze nu doar problema știrilor false, ci și manipularea mediatică și recunoașterea acesteia. De asemenea, în raport se subliniază importanța campaniilor de informare și sensibilizare, grupurile țintă fiind, în special, adulții. Acest raport indică faptul că Moldova avansează în ceea ce privește informarea și competențele media ale cetățenilor săi, dar subliniază și necesitatea continuării eforturilor pentru a consolida încrederea în mass-media și pentru a combate manipularea mediatică în continuare.

Agricultura Moldovei face un pas spre energia regenerabilă, datorită susținerii USAID

Agricultura din Moldova face un pas important către sustenabilitate și economisirea costurilor, datorită sprijinului generos al Proiectului USAID Competitivitatea și Reziliența Rurală a Moldovei. Astfel, se anunță finalizarea cu succes a granturilor acordate pentru două Asociații a utilizatorilor de apă, constituind un pas semnificativ în tranziția către energia regenerabilă.

Cu o investiție de 1,3 milioane de lei, Asociațiile Prutenii II și Criuleni au reușit să adopte tehnologii de producere a energiei regenerabile, care vor reduce semnificativ costurile apei destinate irigațiilor. Aceste două asociații, care reprezintă un total de 230 de agricultori, vor utiliza energia generată de instalațiile fotovoltaice pentru irigarea a peste două mii de hectare de teren agricol.

Așadar, generarea energiei regenerabile vine într-un moment crucial, în contextul precipitațiilor insuficiente din ultimele luni. Este de menționat faptul că fermierii din Moldova au solicitat serviciile de irigare până în luna noiembrie, iar energia alternativă produsă va permite asociațiilor să reducă tariful pentru irigare cu 30% pe metru cub. Această tranziție nu doar că îi ajută pe agricultorii moldoveni

să economisească, dar contribuie și la promovarea unei agriculturi mai sustenabile și a energiei regenerabile în întreaga regiune.

Proiectul Competitivitatea și Reziliența Rurală a Moldovei, finanțat de USAID, continuă să fie un motor al inovației și dezvoltării durabile în Moldova, susținând tranziția către tehnologii verzi și energie regenerabilă pentru a consolida reziliența și competitivitatea țării.

Proiectul Tehnologiile Viitorului, finanțat de USAID, creează oportunități pentru tinerii talentați în industria creativă

Circa 140 de candidați noi s-au înscris la programul „Profesiile Viitorului”, lansat de Proiectul Tehnologiile Viitorului, finanțat de USAID, Suedia și Marea Britanie, în colaborare cu patru universități principale din Moldova. Programele de licență presupun module precum: Producție Multimedia, Designul Jocurilor și Animație. Aceste programe educaționale inovatoare oferă studenților oportunitatea de a învăța de la

experți din domeniu precum animația 3D, design UX/UI, programare VR/AR, scenaristică și producție de televiziune.

Un aspect semnificativ al acestor programe este colaborarea activă cu reprezentanții companiilor locale de renume, care au recunoscut nevoia de specialiști bine pregătiți în aceste domenii.

În 2023, 287 de studenți au absolvit primul an de studii în aceste programe superioare, finanțate de USAID. Această inițiativă reprezintă o parte crucială a eforturilor mai ample de dezvoltare a abilităților necesare pentru profesiile de viitor, creând noi oportunități pentru tineri în propria țară și ajutând la reținerea și promovarea talentelor în Moldova.

Proiectul Tehnologiile Viitorului continuă să demonstreze angajamentul său față de dezvoltarea educației superioare de calitate și față de pregătirea tinerilor pentru cariere de succes într-o lume a tehnologiei și a creativității.

Reformarea sistemului de îngrijire al copiilor:

Cum sprijină USAID Moldova acest domeniu

În ultimii ani, s-au depus eforturi considerabile pentru reformarea sistemului rezidențial de îngrijire al copilului în Moldova. Un raport recent al CCF (Copil, Comunitate, Familie) Moldova, realizat cu sprijinul **Changing the Way We Care** (CTWWC – Schimbând modul prin care avem grijă), explorează posibilitatea unificării a două servicii de îngrijire de tip familial – serviciul de asistență parentală profesionistă și casele de tip familial.

Această analiză detaliată arată că ambele servicii au beneficii, dar și dezavantaje specifice. Cu toate acestea, niciunul nu poate acoperi în totalitate nevoile copiilor din sistemul de îngrijire rezidențial, care trebuie reintegrați sau plasați în îngrijire alternativă de tip familial. Astfel, raportul recomandă o abordare integrată, care să îmbine serviciile de asistență parentală profesionistă cu cele ale caselor de tip familial.

Totodată, se propune dezvoltarea unei grile salariale flexibile pentru îngrijitori, astfel încât salariul să fie corelat cu numărul de copii pe care îi îngrijesc și cu nevoile specifice ale acestora (de exemplu, copii cu vârste între 0 și 2 ani, copii cu dizabilități, copii cu nevoi emoționale complexe, etc.).

Acest demers important de reformă beneficiază de sprijinul consistent al USAID Moldova și al proiectului CTWWC, care au dezvoltat aproape 50 de materiale educaționale privind reforma sistemului de îngrijire. Aceste materiale cuprind documente de orientare, prezentări și rapoarte de cercetare și au fost descărcate de peste 11 000 de ori, contribuind astfel la influențarea transformării sistemelor de îngrijire la nivel național, regional și global.

Reforma sistemului de îngrijire al copiilor în Moldova reprezintă un pas crucial către îmbunătățirea vieții copiilor aflați în dificultate și asigurarea unei îngrijiri de calitate, bazată pe abordări moderne și orientate spre necesitățile individuale ale fiecărui copil.